

Kitab Daniel - Nomer Limalas

Daniel Bab Loro – Ringkesan lan Kacindhakan Pérangan Loro

Jeff Pippenger

2023-12-10

Ing pungkasaning wulan Juli, 2023, swara ing ara-ara samun wiwit sesambat marang balung-balung garing sing mati, kaya kang dipralambangaké déning Daniel nalika sowan marang Ariocho lan ngandhani wong mau yèn dhèwèké mangerti “rahasia” iku. Daniel sajroning gandhèngané karo Hananiah, Mishael lan Azariah nglambangaké utusan Élia, lan piwulang Élia iku nandhakaké yèn apa umaté Gusti Allah mangerti utawa nampani iku utawa ora, wong-wong mau wis ana ing sangisoré ipat-ipat.

Lan saiki, hé para imam, dhawuh iki katujokaké marang kowé. Yèn kowé ora gelem ngrungokaké, lan yèn kowé ora ngugemi ing sajroning ati, supaya mènèhi kamulyan marang asmaning Sun, pangandikané Pangéran semesta alam, Ingsun mesthi ngutus ipat-ipat marang kowé, lan Ingsun bakal ngipati-ipati berkahmu; malah wis Sunipati-ipati wiwit saiki, merga kowé ora ngugemi iku ing sajroning ati. Malakhi 2:1, 2.

“Mangkono para ‘imam’ ing akhir jaman, miturut Petrus, yaiku umat prajanjiané Allah sing biyèn dudu umat prajanjiané Allah. Wong-wong iku yaiku wong-wong sing mangan ‘kitab kang kasimpen’ nalika malaékat kang gagah prakosa ing Wahyu wolulas tumurun ing tanggal 11 September 2001. Nanging miturut Maleakhi, wong-wong mau kataman ipat-ipat.”

Menawa kowe temen wus ngraosaké manawa Pangéran iku kebak sih. Marang Panjenengané kowe padha sowan, yaiku marang watu kang urip, kang satemené ditampik déning manungsa, nanging kapilih déning Allah lan mulya regané. Kowe uga, kaya watu-watu kang urip, padha kabangun dadi omah kasukman, dadi imam-imam suci, kanggo nyaosaké kurban-kurban kasukman, kang ditampi déning Allah lumantar Gusti Yésus Kristus. Mulané ana katulisan ing Kitab Suci: Lah, Aku nyelehaké ing Sion sawijining watu pojok kang utama, kapilih, lan mulya regané; lan sapa sing pracaya marang Panjenengané, ora bakal kawirangan. Mulané tumrap kowe kang pracaya, Panjenengané iku mulya regané; nanging tumrap wong-wong kang ora manut, watu kang ditampik déning para tukang yasa, iku uga kang dadi watu pojok kang utama, lan dadi watu sandhungan lan parang panatraping cidra, yaiku tumrap wong-wong kang kesandhung marang pangandika, amarga padha ora manut; lan pancèn tumrap kuwi uga padha wus katetepaké. Nanging kowe iku turunan kang kapilih, kaimaman karajan, bangsa kang suci, umat kagungan piyambak; supaya kowe martakaké kamulyan Panjenengané kang wus nimbali kowe metu saka pepeteng mlebu ing pepadhang Panjenengané kang nggumunaké: biyèn dudu umat, nanging saiki dadi umaté Allah; biyèn durung nampa sih-rahmat, nanging saiki wus nampa sih-rahmat. 1 Petrus 2:3–10.

“Para imam” ing dina-dina wekasan iku yaiku wong-wong kang “wis ngrasakake manawa Gusti iku becik.” “Ing jaman-jaman biyèn” wong-wong iku “dudu sawijining umat, nanging

saiki wis dadi umaté Allah.” Wong-wong iku yaiku wong-wong kang wis nemokaké “watu kang urip,” kang “satemené katampik déning manungsa, nanging kapilih déning Allah lan aji.” Watu iku yaiku “pitu kaping” ing Imamat rong puluh enem, kang “para tukang yasa” saka gerakan Millerite “nampik” ing taun 1863. “Para tukang yasa” Millerite mbangun sawijining padaleman sajroning patang puluh enem taun, wiwit 1798 nganti 1844, nanging sawisé iku banjur milih nampik “tambahan kawruh” babagan “pitu kaping” kang teka ing taun 1856.

Umat-Ku katumpes marga saka kuranging kawruh: awit sira wus nampik kawruh, Aku uga bakal nampik sira, supaya sira aja dadi imam tumrap Aku maneh: marga sira wus lali marang angger-anggering Allahmu, Aku uga bakal lali marang anak-anakmu. Nalika cacahé saya akèh, saya mangkono dosaé marang Aku: mulané kamulyané bakal Dakowahi dadi wirang. Hosea 4:6, 7.

Para “imam” ing dina-dina pungkasan nampi pekabaran “ping pitu” nalika padha dituntun bali marang dalan-dalan lawas Adventisme sawisé 11 September 2001. Padha wus ngraos pekabaran saka kitab kang kasamaran, lan iku “aèng regané.” Nanging Malakhi ngandika bilih para imam ing dina-dina pungkasan iku “kena ipat-ipat”, lan temtu waé “ping pitu” iku sawijining ipat-ipat. Padha ana ing sangisoring ipat-ipat “ping pitu,” amarga padha mbalèni dosa-dosaning para leluhuré. Malakhi ngandika bilih para imam padha najisaké asmaning Allah, kanthi nyaosaké “pisungsung kang najis”. Pisungsung iku ya iku ramalan tumrap 18 Juli 2020.

Amarga wiwit saka anggoné srengéngé njedhul tekan anggoné srengéngé surup, asma-Ku bakal dadi agung ana ing antarané para bangsa liya; lan ana ing saben panggonan menyan bakal kaunjukaké marang asma-Ku, sarta pisungsung kang suci: amarga asma-Ku bakal dadi agung ana ing antarané para bangsa kapir, pangandikané Pangéran sarwa kawula. Nanging kowé wis najisaké iku, marga kowé padha matur, Méjané Pangéran iku najis; lan wohé, yaiku panganané, pantes diremehake. Kowé uga padha matur, Lah, sayah banget iki! lan kowé padha ngina iku, pangandikané Pangéran sarwa kawula; lan kowé padha nggawa kéwan kang suwèk, lan kang pincang, lan kang lara; mangkono kowé padha nggawa pisungsung: apa Aku kena nampani iki saka tanganmu? pangandikané Pangéran. Nanging kena ipat-ipat wong kang cidra, kang ana ing pepanthané nduwèni lanang siji, banjur nazar, lan ngurbanaké marang Pangéran barang kang rusak: amarga Aku iki Raja kang agung, pangandikané Pangéran sarwa kawula, lan asma-Ku nggegirisi ana ing antarané para bangsa kapir. Lan saiki, hé para imam, pepakon iki katujokaké marang kowé. Manawa kowé ora gelem ngrungokaké, lan manawa kowé ora gelem nimbang ing sajroning ati, supaya ngluhuraké asma-Ku, pangandikané Pangéran sarwa kawula, Aku bakal ngutus ipat-ipat marang kowé, lan Aku bakal ngipati-ipati berkahmu: malah wis Dakipati-ipati mau, marga kowé ora nimbang ing sajroning ati. Lah, Aku bakal ngrusak wijimu, lan nyawuraké tai ana ing rai-rai kowé, yaiku tai saka riyaya-riyaya sucimu; lan kowé bakal kabuwang bebarengan karo iku. Lan kowé bakal sumurup yèn Aku wis ngutus pepakon iki marang kowé, supaya prejanjian-Ku tetep ana karo Lèwi, pangandikané Pangéran sarwa kawula.

Malakhi 1:11-2:4.

Prajanjian karo Lèwi iku minangka pralambang kasetyaning wong Lèwi ana ing ujian gambaring kéwan ing pambrontakan pedhèt emasé Harun. Wong Lèwi ing kitab Maleakhi, sing kasucekaké déning utusaning prajanjian, disucekaké supaya nyaosaké “pisungsung” kanthi kabeneran. Pisungsung iku yaiku wartaning asmane Kristus, yaiku wataké Panjenengané.

“Iki pepetenging salah pangrasa bab Gusti Allah kang nyarubi jagad iki. Manungsa saya kelangan kawruh bab watak-Ipun. Watak punika sampun kasalahmangertosi lan kasalahtegesi. Ing wekdal punika satunggaling pekabaran saking Gusti Allah kedah dipunwartakaken, satunggaling pekabaran ingkang madhangi lumantar pangaribawanipun lan nylametaken lumantar kakiyatanipun. Watak-Ipun kedah dipunmangertosaken. Ing tengahing pepetenging jagad, padhanging kamulyan-Ipun kedah dipunsebaraken, padhanging kabecikan-Ipun, sih rahmat-Ipun, lan kayekten-Ipun.

“Iki pakaryan kang katetepaké déning nabi Yesaya ana ing tembung-tembung iki, ‘He Yerusalem, kang mbabar kabar kabungahan, ngungkata swaramu klawan kakuwatan; ngungkaten, aja wedi; kandhaa marang kutha-kuthané Yehuda, Lah Allahmu! Lah, Gusti Allah bakal rawuh klawan asta kang rosa, lan lengené bakal marentah kanggo Panjenengané; lah, ganjaranipun ana ing ngarsanipun, lan pakaryanipun ana ing sangajengipun.’ Yesaya 40:9, 10.

“Wong-wong kang ngentèni rawuhipun Sang Panganten Kakung iku kudu matur marang bangsa-bangsa, ‘Lah, delengen Gusti Allahmu.’ Sorot pungkasaning pepadhang sih-rahmat, pesen pungkasaning sih-rahmat kang kaparingaké marang jagad, yaiku pawahyuan babagan watak katresnanipun. Anak-anakipun Gusti Allah kudu mratélakaké kamulyanipun. Lumantar urip lan watakipun piyambak, wong-wong mau kudu nglairaké apa kang sampun katindakaké sih-rahmatipun Gusti Allah tumrap wong-wong mau.” Christ’s Object Lessons, 415.

Para imam ing jaman Maleakhi nyaosaké kurban sing ngrusak asmané Allah. Kurban iku makili sawijining pesen, lan pesen saka Nashville tanggal 18 Juli 2020 iku minangka kurban sing wis kacemaran. Iku dadi kacemaran déning pambrontakan, yaiku nglirwakaké dhawuh kenabian yèn “ora ana wektu menèh”, sing diparingaké déning Kristus piyambak ana ing Wahyu sepuluh.

Lan malaékat kang dakdeleng jumeneng ana ing sadhuwuré segara lan ing sadhuwuré bumi iku ngangkat tangane marang langit, lan supata ana ing Panjenengané kang gesang salawas-lawasé, kang nitahaké langit lan samubarang kang ana ing njero iku, lan bumi lan samubarang kang ana ing njero iku, lan segara lan samubarang kang ana ing njero iku, manawa ora bakal ana wektu manèh. Wahyu 10:5, 6.

“pisungsung kabeneran” kang dipralambangaké déning wong Lèwi ing Malakhi pasal telu iku, kaya dene pisungsung ing jaman biyèn, lan iku nglambangaké sawijining pekabaran.

“Taun-taun kang kapungkur” nglambangaké kasucèning pekabaran kang ngasilaké kuciwane sing kapisan ana ing sajarah Millerit. Pisungsung kang wis rusak iku nglambangaké pekabaran 18 Juli 2020 kang wis kacemaran, nanging iku isih dadi sawijining prastawa paralel.

Panjenengané bakal lenggah kados juru nyepuh lan panyuci slaka; lan Panjenengané bakal nyucekaké para putrané Lèwi, sarta ngresiki wong-wong mau kados mas lan slaka, supaya padha nyaosaké pisungsung marang Pangéran kalawan kabeneran. Ing kono pisungsungé Yéhuda lan Yerusalem bakal ndadosaké renaning panggali tumrap Pangéran, kados ing jaman kuna, lan kados ing taun-taun biyèn. Maleakhi 3:3, 4.

“Paukan” sing kasebut ana ing Malakhi iku nduduhaké sawijining ujian tumrap pangakèn marang apa sing diwakili déning Élia. Kita sing saiki lagi tangi kudu mangertèni yèn kasunyatan saka paukan “ping pitu” wis kaleksanan tumrap kita ana ing pambrontakan sing kita wujudaké nalika gawé ramalan dosa tanggal 18 Juli 2020. Kita uga kudu sapisan manèh mutusaké metodologi kenabian apa sing kita pilih kanggo dipangan. Loro saksi tumrap kasunyatan iki, lan isih ana liyané, bisa ditemokaké ana ing panyajian Malakhi ngenani Élia sing bakal rawuh, lan uga saka sajarah Élia dhéwé. Élia kanthi cetha netepaké yèn mung ana siji pesen lan metodologi sing bener.

Lan Élia, wong Tisbi, kang kalebu para warga Gilead, ngandika marang Akhab, “Déné Pangéran Allahé Israèl gesang, ing ngarsané Panjenengané aku ngadeg, sajroning taun-taun iki ora bakal ana embun utawa udan, kejaba miturut pangandikaku.” 1 Para Raja 17:1.

Maleakhi ngenali sawijining “ipat-ipat” kang nimpa para imamé Allah ing mangsa nalika Élia pungkasan katon gegayutan karo sawijining ipat-ipat kang ana gandhèngané karo prasepuluhané Allah. “Ipat-ipat” prasepuluhan ing Maleakhi iku makili sawijining kaputusan saka umaté Allah, awit supaya bisa nyingkiraké ipat-ipat kang wus tumiba marang wong-wong mau, padha kudu netepaké endi lan apa kang dadi “gudhang”.

Lah, Ingsun bakal ngutus utusan-Ku, lan dhèwèké bakal nyawisaké dalan ana ing ngarsan-Ku; lan Pangéran, kang kokupaya, bakal dumadakan rawuh menyang Pedalemané, iya Utusaning prejanjian, kang kokremeni kuwi: lah, Panjenengané mesthi rawuh, mangkono pangandikané Pangéraning sarwa dumadi. Nanging sapa kang bisa tahan ing dina rawuhé? lan sapa kang bakal tetep madeg nalika Panjenengané ngaton? amarga Panjenengané iku kaya geni pangresiki, lan kaya sabuné tukang ngumbah: Lan Panjenengané bakal lenggah kaya wong kang ngreresiki lan nyucekaké salaka: lan Panjenengané bakal nyucekaké para putrané Lèwi, lan ngresiki wong-wong mau kaya emas lan salaka, supaya padha nyaosaké pisungsung marang Pangéran kanthi kabeneran. Banjur pisungsungé Yéhuda lan Yérusalèm bakal dadi nyenengaké tumrap Pangéran, kaya ing jaman biyèn, lan kaya ing taun-taun kang kapungkur. Lan Ingsun bakal nyedhaki kowé kanggo ngadili; lan Ingsun bakal dadi seksi kang cepet tumrap para tukang sihir, lan tumrap para laku jina, lan tumrap wong kang sumpah goroh, lan tumrap wong kang nindhes buruh ing upahé, randha, lan bocah yatim, uga kang nyingkiraké

wong manca saka haké, lan ora wedi marang Ingsun, mangkono pangandikané Pangéraning sarwa dumadi. Awit Ingsun iki Pangéran, Ingsun ora owah; mulané kowé, para putrané Yakub, ora kasirnakaké. Wiwit jaman para leluhurmu kowé wis nyingkur saka pranatan-pranatan-Ku, lan ora netepi iku. Balikaa marang Ingsun, lan Ingsun bakal bali marang kowé, mangkono pangandikané Pangéraning sarwa dumadi. Nanging kowé padha matur, “Ing bab apa kawula kedah bali?” Apa manungsa bisa ngrampog Gusti Allah? Nanging kowé wis ngrampog Ingsun. Nanging kowé padha matur, “Ing bab apa kawula sampun ngrampog Paduka?” Ing prasepuluhan lan pisunglung. Kowé katempelan ipat-ipat: amarga kowé wis ngrampog Ingsun, iya bangsa iki kabèh. Gawanen kabeh prasepuluhan menyang ing gudhang, supaya ana pangan ana ing Pedaleman-Ku, lan saiki buktèkna Ingsun ana ing bab iki, mangkono pangandikané Pangéraning sarwa dumadi, apa Ingsun ora bakal mbukakaké kanggo kowé lawanging langit, lan nyurihaké berkah marang kowé, nganti ora ana papan kang cukup kanggo nampané. Lan Ingsun bakal nggegeti kang nggragas marga saka kowé, supaya ora ngrusak wohing lemahmu; mengkono uga wit anggurmu ora bakal gugur wohé sadurungé mangsané ana ing pategalan, mangkono pangandikané Pangéraning sarwa dumadi. Malakhi 3:1–11.

Gusti ora owah, lan Panjenengane uga ora ngowahi metodhe. Apa wae sing bisa uga utawa bisa uga dudu “ipad-ipad”, kang kawakili déning ipad-ipaté “prasepuluhan” ing kitab Maleakhi, prasepuluhan iku kudu digawa menyang padaleman panyimpenan, kanthi ancas supaya ana “pangan” ing dalemé Allah. Kasunyatan iku nuntut supaya digawe kaputusan bab apa sing diarani “padaleman panyimpenan”, lan apa panganan kang diwakili déning William Miller ing gerakan malaékat kapisan, kang dados pralambang tumrap panganan sing kudu dipangan ing gerakan malaékat katelu? Salah siji saka pralambang panganan iku yaiku “udan” lan “embun”.

Padha rungokna, hé para langit, lan aku bakal ngandika; lan rungokna, hé bumi, tembung-tembung saka cangkemku. Pangajaranku bakal tumurun kaya udan, pangucapku bakal netes kaya embun, kaya udan alus tumiba ing suket enom, lan kaya udan deres tumiba ing suket: awit aku bakal ngumumaké asmané Pangéran; padha aturna kaluhuran marang Gusti Allah kita. Panjenengané iku Watu Karang, pakaryané sampurna: awit sakehing lakuné iku kaadilan: Allah kang satya lan tanpa piala, adil lan bener Panjenengané. Ulangan 32:1–4.

Apa Élia temenan ngandika kaya mangkono marang Ahab? Apa pancèn kang dimaksud iku, manawa ing dina-dina wekasan, nalika kaleksanan kang sampurna saka gerakan lan pawarta Élia dumadi, “ora bakal ana ebum utawa udan ing taun-taun iki, kajaba miturut pangandikaku?” Apa “udan” kang diandharake Élia bakal ditahan, kejaba miturut pangandikane, iku salaras karo “udan” kang dijanjèkaké déning Malakhi minangka berkah?

Gawanenana sakehing prasepuluhan menyang ing pasimpenan, supaya ana pangan ana ing dalem-Ku, lan cobanen Aku saiki bab iki, mangkono pangandikané Pangeran Yehuwah Gustine sarwa dumadi, apa Aku ora bakal mbukak marang kowé jendhéla-jendhéla swarga, lan ngesokaké marang kowé berkah, nganti ora ana papan

kang cukup kanggo nampani iku. Maleakhi 3:10.

Lan apa “ipad-ipad” saka “pisungsung” para “imam” sing ora kasucèkaké, lan panyalagénaan “prasepuluhan” sing wus kalakon, uga nglambangaké “ipad-ipad” saka “pitung kaping” mau?

Ing pungkasaning Juli 2023, kita wiwit nerbitaké artikel-artikel kang satemené minangka pangulangan saka pesen kang kapacak ana ing rerangkèn pasinaon kang sinebut Habakkuk's Tables. Bedané ing panyajian saiki yaiku sawisé 18 Juli 2020, Pangéran wiwit nduduhaké sawatara piwulang lawas ana ing pepadhang kang anyar.

Panjenenganipun wiwit mbikak prakara-prakara ingkang katingal dhateng kula minangka prakawis ingkang jero sanget, nanging kula piyambak boten nyambung lan boten purun nyambung kaliyan pakaryan ingkang sadèrèngipun sampun kaparingaken dhateng kula supados kalampahan. Wiwit tanggal 19 Juli 2020, kula mangertos bilih pratélan sadurungé, ing dinten satunggal kapengker, punika klèru, lan bilih kula piyambak langkung gadhah tanggél jawab tumrap pratélan dosa punika sarta akibatipun ingkang nggegirisi tinimbang tiyang sanès pundi kemawon.

Banjur ing sasi Juli taun 2023, aku katempuh déning sawijining keyakinan kang nggentak banget, manawa sanadyan aku wis gagal kanthi temen minangka pamimpining obahing Gusti Allah tumrap malaékat katelu, paling ora aku kudu wiwit nulis apa kang wis dakmangertèni wiwit Juli taun 2020. Aku netepaké arep nyerat apa kang wis kabukak marang aku wiwit dosa tanggal 18 Juli 2020, banjur nyelehake iku ing cathetan umum, sadurungé aku dipundhatengaké marang pasareyan.

Sajroning telung sasi wiwit wulan Juli, ana luwih saka pitung puluh negara ing saindenging jagad sing saiki ngetutake artikel-artikel iki. Inggih, mesthi ana sawatara sing ngetutake kanthi ancas lan pepénginan kang ora suci, nanging ora kabèh mangkono. Kita lagi ana ing ambang nguripake sawijining program kang bakal nyelehake artikel-artikel iki menyang sakabèhé basa-basa utama ing planit bumi, awit ing wekdal punika, luwih saka pitung puluh negara mau kapeksa nimbang kayektèn-kayektèn iki namung ing basa Inggris.

Kula sampun ngupadi tetulung dhateng sawetawis tiyang ing sakupenging jagad, ingkang boten gadhah cara lan sarana kangge nindakaken kathah perkawis kanthi kayekten-kayekten punika, lan kula gumun menawi “gudhang” ing Malakhi, ingkang gadhah ancas ingkang cetha, yaiku nyawisaken “pangan” wonten ing griyanipun Gusti Allah, mbok bilih boten ngrujuk dhateng pakaryan nyebaraken kayekten ingkang sampun lumampah saking artikel-artikel punika wiwit Juli 2023?

Kita badhé miwiti panaliten kita bab pasal tiga saka kitab Daniel ing artikel salajengipun.

“Kita sami gesang wonten ing satunggal mangsa ingkang mirunggan wonten ing sajarahipun bumi punika. Satunggaling pakaryan ageng kedah katindakaken ing salebeting wekdal ingkang cekak sanget, lan saben tiyang Kristen kedah nindakaken peranganipun ing panyengkuyunging pakaryan punika. Gusti Allah nimbali para priya

ingkang badhe nyucèkaken dhirinipun tumrap pakaryan nylametaken jiwa. Nalika kita wiwit mangertos menapa gedhening pangurbanan ingkang katindakaken déning Kristus supados nylametaken donya ingkang nemahi karusakan, badhe kapanggih satunggaling pergulatan ingkang kuwawi kanggé nylametaken jiwa-jiwa. Dhuh, mugi sakèhé pasamuwan kita saged ningali lan ngraosaken pangurbanan Kristus ingkang tanpa wates!”

“Ing wahyu-wahyu ing wayah bengi, katuduhaké ana gambaran-gambaran ngenani sawijining gerakan reformasi gedhé ing antarané umat Allah. Akèh wong padha memuji Allah. Wong-wong lara padha diwarasaké, lan kaélok-an-kaélok-an liyané uga katindakaké. Katon ana roh panyuwunan syafaat, kaya sing wis kawedhar sadurungé Dina Pentakosta kang agung. Atusan lan éwonan katon padha ngunjungi kulawarga-kulawarga lan mbikak ing ngarsané wong-wong mau pangandika Allah. Ati-ati padha kaélingaké déning kakuwatané Roh Suci, lan roh pangowahan kang sejati kawedhar. Ing saben sisih lawang-lawang kabukak amba kanggo pawartosing kayektèn. Donya kaya-kaya padhang déning pangaribawa swarga. Berkah-berkah gedhé katampa déning umat Allah kang sejati lan andhap-asor. Aku krungu swara panuwun lan puji-pujian, lan kaya-kaya ana reformasi kaya sing kita seksèni ing taun 1844.

“Nanging sawetara wong ora gelem mratobat. Dheweke ora kersa lumaku ana ing dalaning Allah, lan nalika, supaya pakaryaning Allah bisa saya majeng, ana panyuwunan kanggo pisung-sung sukarela, sawetara kanthi srakah ngerket kanthi egois marang bandha kadonyane. Wong-wong kang srakah iki banjur kapisah saka pasamuwaning para pracaya.”

“Paukuman-paukumanipun Allah wonten ing bumi, lan, wonten ing sangandhaping pangaribawanipun Roh Suci, kita kedah martosaken piwelinging pepènget ingkang Panjenenganipun sampun kapitadosaken dhateng kita. Kita kedah martosaken piweling punika kanthi rikat, larik demi larik, piwulang demi piwulang. Manungsa enggal badhé kapeksa ngadhepi pancasan-pancasan ageng, lan punika dados kuwajiban kita kanggé mesthekaken bilih piyambakipun sami kaparingan kalodhangan mangertos kayektèn, supados saged netepaken jumenengipun kanthi pangertosan ing sisih ingkang leres. Gusti nimbali umatipun supados nyambut damel—nyambut damel kanthi temen lan wicaksana—salaminipun wekdal kasampurnaning sih-rahmat taksih wonten.”

Testimonies, volume 9, 126.